

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

71. ÅRGANG

18. JULI 1959

A V I N N H O L D E T :

SLUTTINNSPURT FOR FLYKTNINGELEIRENE - PAVE JOHANNES XXIII's FØRSTE ENCYKLIKA - DEN GYLDNE MENORA - TIL STIKLESTADI - PRIVATSKOLER - BLIKK PÅ TIDEN - FRISKOLE, TOLERANSE, DEMOKRATI - FEM PROSADIKT - FILIPPO NERI - KORS FRA ITALIA PÅ NORDKAPP - UTLANDET

NR
14

NESTE NUMMER UTKOMMER 12. AUGUST 1959.

Blyvinduer Glassmalerier

til kirker og kapeller

G. A. LARSEN

kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

SØNDAG

2. AUGUST

TILFALLER

KIRKEKOLLEKTEN

I OSLO

KATOLSKE

BISPEDØMME

ST. OLAVS

FORBUND.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30	11.00 9.45 m. eng. pr.
<i>St. Hallvards kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.30 19.00	10.30
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30	11.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
<i>Grefsen kapell</i> , Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
<i>Lunden kapell</i> , Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelenstgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikæls kapell</i> , Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: <i>Jesu Hjerter kapell</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningstgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallvards kapell</i> , tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 119 49	—	10.45
<i>St. Olavs kapell</i>	8.00	—

TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:

TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell</i> , Ila, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30

DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:

TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikæls kirke</i> , Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 19. JULI, 9. s. etter Pinse:
Ep. I. Kor. 10, 6—13. Ev. Luk. 19,
41—47. Mandag: Hieronymus Aemili-
anus, bekj. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag:
Maria Magdalena den bolferdige. Tors-
dag: Apollinaris, bisk., mart. Fredag:
Ferialdag. Lørdag: Jacob, apostel.

SØNDAG 26. JULI, 10. s. etter Pinse:
Anna, Den hellige Jomfrus mor. Ep. Ord-
spr. 31, 10—31. Ev. Matt. 13, 44—52.
Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Nazarius og
Celsus, martyrer; Victor I, pave og mart.
og Innocens I, pave og bekj. Onsdag:
Olav, konge og martyr, Norges verne-
helgen. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Igna-
tius, bekj. Lørdag: Apostl. Peter i lenker.

SØNDAG 2. AUGUST, 11. s. etter Pinse:
Feiring av Olsø-kfesten. Ep. Visd. 10,
10—14. Ev. Matt. 16, 24—27. Man-
dag: Gjenfinningen av Stefan, Kirkens
første martyr. Tirsdag: Dominikus, bekj.
Onsdag: Maria av sneen. Torsdag: St.
Olavs domkirkes vigselfest. Fredag:
Herrens forklaring (egtl. gårdsdagens
fest). Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 9. AUGUST, 12. s. etter Pinse:
Ep. II. Kor. 3, 4—9. Ev. Luk. 10, 23—
37. Mandag: Laurentius, mart. Tirsdag:
Ferialdag. Onsdag: Klara, jomfru. Tors-
dag og fredag: Ferialdager. Lørdag: Ma-
rias opptagelse i himmelen. Ep. Sirak,
24, 11—20. Ev. Luk. 10, 38—42.

Er De oppmerksom på at Deres innbo
i dag koster 3 ganger så meget
som i 1940.

Er forsikringssummen tilstrekkelig?

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Hammer-
fest
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Hønefoss
St. Franciskusøstre-
nes Moderhus	
Øyenklinikken	} Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinikk, Hamar	} Tromsø
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikæls Kirke	} Trondheim
St. Mikæls Prestegård	
St. Theresia kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	

Ved bestilling av olje:

Oslo 683466 - Service: 565690

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

SLUTTINNSPURT FOR FLYKTNINGLEIRENE

Det er fjorten år siden den annen verdenskrig sluttet, fjorten år hvor regjeringene, De forente nasjoner, de store hjelpeorganisasjoner — konfesjonelle og andre — har forsøkt å finne en løsning på en av krigens sørgeligste følger: flyktingene. Det har ikke lyktes å redde alle.

Bildet er rystende for alle som virkelig begriper de ødeleggelsene dette betyr for hver familie, for hvert individ som har vært nødt til å forlate alt, leve i leirenes mangslugne farer og, hvis det har vært mulig å komme derfra, forsøke å begynne et nytt liv blant utallige vanskeligheter et annet sted.

Et annet sted... Og enda er de flyktingene heldige som får bli i sitt eget land, i alle fall når landet har muligheter for å kunne oppta dem i sin samfunnsøkonomi. På ti år har Vest-Tyskland kunnet skape normale forhold igjen for den befolkning som er overført fra Schlesien, men likevel kan ingen materielle goder i løpet av noen år helbrede de dype sår som er oppstått ved den påtvungne omflyttingen. Andre land som Japan, Korea, Pakistan eller China forsøker å hjelpe sine flyktinger, men har ikke hverken jord eller industri nok til å gi dem anstendige livsvilkår igjen.

Som sagt er disse flyktinger noenlunde heldig stillet sammenlignet med de «land-løse», de som har måttet søke tilflukt på fremmed jord. I Europa, bare to timer med fly fra Paris, lever titusener i leirer. Noen av dem har vært der i femten år. Femten år gamle barn har aldri opplevet noen annen verden enn barakkene hvor familier er stuvet sammen og lever i en nedverdiggende atmosfære. Sikkert og visst er det gjort meget, og meget gjøres stadig for å forbedre forholdene i disse leirene; FN med bistand fra en rekke regjeringer og private organisasjoner gjør store anstrengelser for å gjengi disse stakkars menneskers mer levelige vilkår, få dem ut av leirene og integrert i det normale samfunn. Og likevel, disse leirene eksisterer stadig, med all deres elendighet som er ukjent for almenheten.

Artikkelforfatteren, pater de Rocheau, er leder av den katolske hjelpetjeneste i Frankrike.

Hvorfor denne rest?

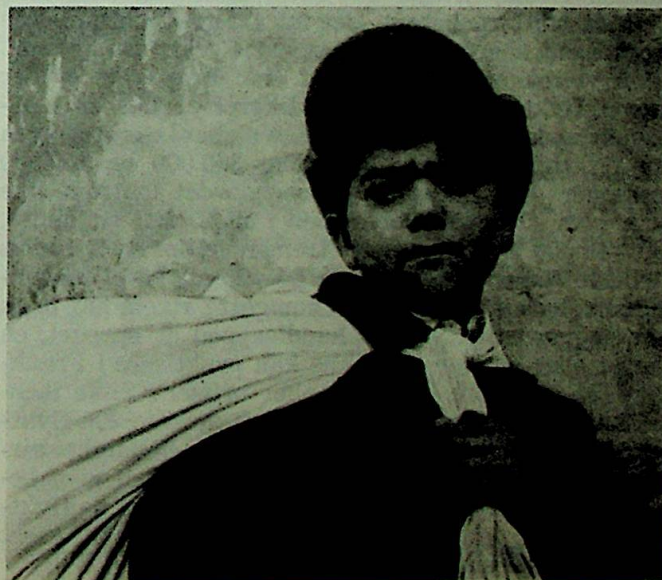
Hvorfor blir det ikke en slutt på disse leirene? Der er to grunner. Den første — og den nevnes ikke ofte — er enkelte lands egoisme. I 1945 var det lett å finne land som ville ta imot flyktinger, for hundretusener fantes det da en mulighet. Det var behov for enorme mengder arbeidskraft etter krigens ødeleggelser, og landene åpnet gjerne sine dører for unge og arbeidsføre immigranter. Snart var det ikke andre igjen i leirene enn de som på grunn av alder eller utdannelse — jeg tenker særlig på de intellektuelle — var mindre skikket. Men da ble den ene døren etter den andre lukket igjen, og oppholdet i leirene ble for titusener mennesker en permanent livsform i stedet for en midlertidig prøvelse.

Den annen grunn til at leirene fortsatt eksisterer er utelukkende økonomisk betinget. For å få en flykting som av en eller annen grunn har vanskelig for å komme i arbeide, må det penger til. En slik flykting trenger kanskje behandling for noe før det kan bli mulig å arbeide, eller omskolering til et annet yrke enn det tidligere. I denne tiden må familien få eksistensmuligheter. Kanskje vil vedkommende aldri få helbredden igjen eller greie å plasere seg i et nytt yrke, og mottagelseslandet må ta på seg forsørgelsesbyrden. Tenk på invalidene, de blinde, de tuberkuløse, de mentalt skadede, tenk på de enslige gamle kvinner og menn! Enkelte land har generøst åpnet sine grenser for slike mennesker, for sterkt hjemsoekte familier. I dag er det fremdeles tilbake, bare i Europa, titusener flyktinger som venter på at et land vil ta imot dem, ta imot dem ikke i leirer, men på en måte som de — selv om fysisk handicappet — kan vente av en verden hvor Kristus er kjent.

Når FN har foreslått sine medlemmer å arrangere et verdensår for flyktingene, er det først og fremst for at det i morgen ikke lenger skal finnes noen flyktingeleirer. Til dette trenges to ting: Åpne grenser og nødvendige midler til å få gjeninnsatt disse flyktingene i samfunnslivet.

Og det blir nødvendig å utnytte godt de pengene som samles inn. La oss ta som eksempel en familie

15 år — ennå flykting.

PAVE JOHANNES XXIII'S FØRSTE ENCYKLIKA

Pave Johannes XXIII's første encyklika, datert 30. juni, har først kommet oss i hende idet dette nummer skal gå i trykken (noe tidligere enn vår utsendelsesdato gir uttrykk for, p. g. a. fellesferie i trykkeriet). Vi må derfor begrense oss til å gjengi noen vesentlige punkter i det omfangsrrike paveskriv, som dekker ikke mindre enn 2,5 store avissider i den latinske originalutgaven.

Sannhet, enhet og fred er hovedemnene i encyklikaen «Ad Petri Cathedram — Ved Petri Stol». M.h.t. sannheten insisterer Paven først og fremst på viktigheten av at den åpenbarte sannhet får lyse over den erkjennelsesmessige og informative sannhet, og han legger her særlig pressen på hjertet dens grunnleggende ansvar enten det gjelder individenes eller nasjonenes krav og behov. Omhu, vurderingskraft og klokskap må her legges for dagen. Det er jo de færreste gitt å kunne bygge opp sin erkjennelse på et dyptgående personlig studium av livets utallige spørsmål. Derfor må løgner og omtrentligheten ikke stille seg i veien for dem i deres søken, da sannheten alene kan frigjøre.

Den andre delen av encyklikaen er i sin helhet viet enheten og samholdet mellom nasjonene og de innbyrdes samfunn, en enhet som igjen må bygge på sannhetens grunn. I en dramatisk appell til lederne i rivaliserende nasjoner ber Paven om at en må forsøke alle muligheter for å vinne frem til en virkelig fred: «Gud skapte menneskene ikke som fiender, men som brødre», sier han idet han konfronterer vår verden med den dødelige fare som en kjernefysisk krig innebærer for menneskeheten. Altfor mange graver over falne dekker jordens overflate, altfor megen strid har herjet mellom menneskene, og han ber om

at verden må bli ført tilbake til harmoni, til enhet og til en rettfærdig fred.

Enkelhet i uttrykksmåten og faderlig omsorg for alle preger Pave Johannes XXIII's første encyklika — så tilsvarende hans egen enkle og varme menneskelighet. Han ber menneskene ikke bare løfte sine øyne mot himmelen og folde hendene til bønn; han maner til *konkret handling*, til en øket innsats for sosial rettfærdighet, til fornyelse av det kristne liv i *praksis*. Ja, føyer han til, kanskje er dette viktigere enn selve bønnen, fordi det vil kalle enda mer på Guds kjærlighet til oss og våre brødre.

Den hellige kjortel i Trier

Vi leser hos Johannes 19, 23—24: «Da nå soldatene hadde korsfestet Jesus, tok de klærne hans og delte dem i fire deler... Og de tok også *kjortelen*. Men kjortelen var *usydd, helvevd* helt ovenfra. Derfor sa de til hverandre: 'La oss ikke dele den, men kaste lodd om hvem som skal ha den.' Slik skulle Skriften oppfylles som sier 'De delte mine klær mellom seg og kastet lodd om min *kjortel*.'»

I tiden 19. juli—20. september vil troende valfarte til Trier der kristenhetens dyrebareste relikvie, «Herrens sømløse kjortel», er blitt oppbevart siden keiserinne Helena († ca. 335) skjenket den til domene i Trier. Det hersker ingen vitenskapelig tvil om ektheten. Men kjortelen er sjelden blitt vist frem — første gang var i 1512, og om lag 100 000 kom i den anledning til Trier, 300 år senere, 250 tusen, i 1891 henimot 2 millioner, og i 1933, det siste valfartsår, over 2.2 millioner.

Blant de mange kirkelige dignitærer som i år er innbudt til å ta del i høytidelighetene, er Hans Høyærværdighet biskop dr. *Jac. Mangers*. Den 8. august vil han feire pontifikalmesse ved helligdommen og også holde dagens preken.

Enda mer...

Meget er blitt gjort, både fra offentlig og privat hold. Men vår aksjon må nå videre. Flyktningene trenger ikke bare materiell hjelp, men også et klima gjennomtrengt av medmenneskelig varme. Det er vidsynt, edelmodig og diskret kjærlighet vi må gi dem.

De sosiale omveltninger, kriger eller revolusjoner som har forårsaket at disse mennesker er blitt flyktninger, har satt dype spor i dem. Hvis de blir overlatt til seg selv, og må være alene med sine plager og sine minner, vil disse spor aldri utslettes. For å bli mennesker igjen på lik linje med andre, trenger de sympati (i ordets opprinnelige betydning: medlidelse, medfølelse) fra dem de er kommet for å bo iblant.

Flyktningåret 1959/60 kan bare bli en suksess hvis vi greier å skape et slikt klima fylt av sympati, vennskap, medmenneskelig kjærlighet. Flyktningproblemet i vårt eget og andre land kan bare løses gjennom samarbeide og aktiv medvirkning fra hver enkelt av oss. Vi har plikter overfor de flyktninger som er kommet for å søke et oppholdssted hos oss.

Gud selv lærer oss det i Bibelen (3. Mos. 19, 34): «Den fremmede som bor hos dere skal være som en landsmann for dere, og du skal elske ham som deg selv, for dere har vært fremmede i Egyptens land. Jeg er Jehova, deres Gud.»

p. de Rocheau.

på fire personer som har tilbrakt ti år i en leir. En slik families underhold beløper seg til ca. kr. 44.— pr. dag, når man regner mat, brensel, medisiner, skole for barna etc. I løpet av ti år er ca. kr. 158 400.— gått med til å holde denne familie i live. Hadde man kunnet disponere hele denne sum på *én gang* hadde det vært tilstrekkelig til å skaffe familien normale livsforhold i et hvilket som helst land.

Å få slutt på leirene, det må i dette flyktningens verdensår som nå begynner være vårt første mål. Men vi må enda lenger. I f. eks. Frankrike er der ingen flyktningeleirer, men likevel er der en skrikende nød blant flyktninger. Vel har størsteparten av flyktningene her — mellom 300 000 og 350 000 personer — i materiell henseende det omtrent like bra som franskmennene selv; men der er andre, 30—40 000, som fremdeles trenger hjelp. Hvor finnes arbeide for en flyktning på 50—55 år, så altfor tidlig slutt av alt han har gjennomgått? Hvem har bruk for en journalist som er handicappet av sproget, en jurist eller en lege som ikke kan praktisere i Frankrike, en tidligere diplomat eller offiser? Slike menneskers vanskeligheter er ikke lett synlige. En flyktningeleir og dens atmosfære av moralsk elendighet virker sterkt på en besøkende eller en turist som betrakter den utenfra, men altfor få tenker på de flyktninger som, langt fra sine og sitt hjemland, mest mulig skjuler sin nød i et skur.

På jakt etter en bibelsk skatt

Den gyldne Menora

Amerikanske arkeologer har planer om å gå igang med en eiendommelig skattejakt. De antar at Jerusalems tempelskatter, som i år 70 e. Kr. ble bortført av den romerske feltherre Titus, befinner seg på bunnen av Tiberen i Roma, og vil forsøke å få fatt i den der. Fremfor alt er det dem om å gjøre å finne kong Salomons syvarmede tempellysestake, den gyldne Menora, som er et symbol på den gamle Pakt.

Historien om kong Salomons tempellysestake, også kalt Menora, er nær forbundet med Jerusalemtempels historie. Den begynner med den første israelittiske kongetid, da titusener stenhuggere og lastebærere i syv år arbeidet på templet under ledelse av fönikiske byggmestere. År 948 f. Kr. var gudshuset fullendt. Det israelske rikets glanstid hadde nådd høydepunktet med opprettelsen av denne nasjonalhelligdom.

Men allerede under kong Salomon begynte den politiske nedgang, som etter hans død førte til en varig oppdeling av riket, det sørlige Juda med Jerusalem som hovedstad, og det nordlige Israel med hovedstaden Samaria. I de følgende århundreder ble begge riker svekket av gjensidig uvennskap, og i 721 f. Kr. ødela assyrerne det nordlige rike og gjorde det til en assyriske provins.

Enda verre var den lodd som halvannet århundre senere rammet den sørlige del. I spissen for en blodtørstig hær overfalt den babyloniske konge, Nebudkanezar II's feltherrer Juda. Krigerne trengte inn i hovedstaden idet de myrdet og brant. Salomons vidunderverk, alle templers tempel, sank i grus. Størstedelen av befolkningen ble ført i fangenskap til Babylonia, og de hellige kultuskar spredt omkring i fjerne land. Om denne første tempelødeleggelse 586 f. Kr. beretter en jødisk legende at det lyktes en levitt og noen dristige medhjelpere å redde i alle fall den syvarmede lysestake fra å bli babylonernes bytte, og skjule den på et sikkert sted.

Beskyttet av tausheten.

I de femti år da jødene var forvist til Babylonia, var Jerusalem en sørgelig ødemark. Tempelruinene gjenglød av klagesangene fra de få som var blitt tilbake og deres etterkommere. Av disse var det bare noen enkelte som visste hvor den gyldne Menora var gjemt. Først da det babyloniske rike ble erobret av perserne, og perserkongen Cyrus tillot jødene å få vende tilbake til hjemlandet, gjenoppbygget de hjemvendte under sin fører Serubabel både byen og templet. Under et festlig tempelinntog ble Menoraen båret av prestene. Den skjønn syvarmede lysestake kastet igjen sin glans utover.

Kong Salomons syvarmede gyldne tempellysestake som motiv på et frimerke i Den israelske republikk.

I over 300 år måtte så det bare halvt selvstendige jødiske rike bøye seg for persisk og gresk overherredømme. Først under romernes politiske formynderskap nådde et visst befolkningslag igjen opp til velstand. Folkets brede masser stønnet under hårde skatter. Med hjelp av romerne hadde Herodes den store tilsneket seg tronen. År 10 f. Kr. lot han det gamle tempel rive ned, og nå reistes i Jerusalem det underbare tredje tempel, det historikerne betegner som «den gamle Pakts siste store verk, et verk skapt med et oppbud av Israels siste krefter». Med forgården, alle sidebygningene og Antoniaborgen hadde dette tredje tempel dobbelt så stort omfang som hvert av de to foregående. Den nye kultusbygning var like praktfull og inneholdt like mange kostbarheter som det tempel presteskaperet på kong Salomons tid hadde benyttet.

År 70 etter Kristus.

Syvogtretti år etter Kristi død på korset, angivelig på samme dag og i samme måned som babylonerne engang rev ned Salomons tempel, lød fryktelige skrik i Jerusalems gater. Det var slutten på et større opprørsforsøk mot romerne. De romerske legioner fulgte befalingen fra sin feltherre Titus, og jevnet den jødiske hovedstad og dens nasjonalhelligdom med jorden. Ifølge en beretning av Josephus Flavius var de overlevende ikke så forferdet og fortvilet over å se tusener av byens borgere bli slaktet ned som å se templet i flammer.

Som dengang da babylonerne overfalt byen, ble også nå etter romernes ødeleggelse, tempelskattene bortført til fremmede steder. Denne gang også Menoraen, den gyldne

tempellysestake. Hva som først skjedde med den gir Titus-buen i Roma pålidelig underretning om. Et godt bevart indre relieff, laget til ære for de seierrike felt-herrer og den senere keiser i år 81 e. Kr., viser laurbær-bekranste romerske krigere og fangne jøder som i triumfftog bærer skuebrødets gyldne bord og den tunge Menora inn i byen.

Denne billedlige fremstilling fjerner enhver tvil om at den jødiske tempelskatt virkelig kom frem til det romerske imperiums hovedstad. Det foreligger ingen historiske opptegnelser om dens videre skjebne, men historieforskerne antar at romerne ikke lot den verdifulle lysestaken smelte. Det hadde allerede lenge vært en jødisk menighet også i Roma, og det var ansette diasporajøder fra Fønikia som drev handelsvirksomhet på den venstre Tiberbredd. De måtte føle utstillingen av hellige kultusgjenstander i hedenske templer — hvor også keiserlige skatter og seierstegn ble oppbevart — som de verste sakrilegier. Sannsynligvis har de fått tak i kultusgjenstandene og den overmåte kostbare Menora til sine gudstjenester ved å betale det såkalte Aerarium (krigs-skadeforvaltningen) en høy pris.

Spor i Tiberens bunnsлам.

Gamle romerske legender beretter at i året 408, da Alarichs goterhær overrendte Roma og plyndret i tre dager til ende, senket den jødiske menighet tempelskatten i Tiberen for å forhindre mer vanhelligelse. En annen versjon går ut på at dette først skjedde i 455, under vandalenes innfall som skal ha vært enda verre enn goternes. Skatten skal være forsvunnet i meterdypt slam.

De senere tiders eksperter tillegger ikke den muntlige overlevering noen særlig betydning, selv om de aldri har betvilt at alle de katastrofer som har rammet Roma har etterlatt seg spor i elveslammet. Denne oppfatning har også vært delt av menn som pave Benedikt XIV, frihetskjemperen Garibaldi, arkeologen Antonio Lanciani.

Lanciani studerte ikke bare i årevis Tiberens elveleie — hans observasjoner har enda gyldighet — men han vakte stor oppmerksomhet i de lærdes verden før århundreskiftet med den historiske samling han hadde fått frem fra flodens dyp. Det var hovedsakelig våpen og politiske symboler fra Middelalderen som var blitt senket i elven av byens forsvarere når bymurene ikke lenger kunne holdes. Etter hva det fremgår fra reguleringen av elven i 1876, lå disse funn tre—fire meter dypt. Lanciani noterte omhyggelig dybden i forbindelse med hvert funn og kom til at sporene fra det antikke Roma måtte befinne seg ti meter under elvebunnen.

Støttet i sine teorier av den tyske vitenskapsmann, *Theodor Mommsen*, ivret han for at det skulle settes igang en systematisk undersøkelse av Tiberens mudder og bunnsлам i denne dybde. Men med datidens tekniske hjelpemidler ville et slikt foretagende ha slukt en gigantisk pengesum. Hverken Roma eller Italia var i stand til å bære de høye omkostninger.

Til Stiklestad!

La oss vise vår takknemlighet for den arv kong Olav Haraldsson har gitt oss ved å slutte opp om pilegrimsferdene til Stiklestad. Sammen vil vi hylde Norges evige konge og be om at han alltid vil fortsette sitt kristningsverk hos oss.

Engang ryddet han — med hård hånd riktignok — veien for Hvite-Krist i vårt land; han var som Sigrid Undset sier i sin bok om Hellig Olav «det stedegne såkorn, som Gud valgte å legge i Norges jord, fordi det passet for jordsmonnet og været her». Måtte han ved sin forbønn enda en gang rydde nordmenns vei til Gud.

«Den som ikke er med meg, er mot meg.» Dette må virke som et slag i ansiktet på det moderne, gjennomsnittlige makelighetsmenneske. Hellig Olav fulgte ikke den minste friksjons vei: hele sin personlighet kastet han inn i kampen for sitt kall. Måtte han inspirere oss til å se den rette målestokk i forholdet mellom de materielle og åndelige verdier.

La oss ikke gi tapt i striden mot tidens nedbrytende krefter, men gå fram under Hvite-Krists merke på den samme veien som Hellig Olav engang har gått for oss.

La pilegrimsferden til Stiklestad søndag 26. juli bli en manifestasjon av vår troskap mot Hellig Olav, Norges konge til evig tid!

M. K.

Tiberens bredder kan begynne å gli ut.

Først i 1938 fikk tempelskattlegenden, som hadde holdt seg i halvannet tusen år, Romas lærde til å tenke alvorlig over den. En forespørsel fra Amerika ble foranledningen. Vitenskapsmenn fra New York søkte om tillatelse til å få begynne å grave i Tiberen etter tempelskatten. Hadde de kjennskap til en troverdig historisk kilde som var unngått endog Lanciani og Mommsen? Italias dengang fascistiske regjering imotekom ikke amerikanernes ansøking.

Nå ble det for kort tid siden meldt fra Amerika at man enda en gang ville søke om tillatelse til å grave. De interesserte kretser i New York venter seg mer forståelse fra den nåværende demokratiske regjering i Italia.

Ganske visst var det ikke bare politiske beveggrunner som betinget avslaget i 1938. De samme grunner vil bli avgjørende også for de nåværende myndigheter i Roma. Som alt nevnt har det vært kjent siden Antonio Lanciani undersøkte Tiberen, at sporene fra det gamle Roma ligger ti meter under elvebunnen, og det er logisk å tenke at de befinner seg nær breddene. Begge disse kjensgjerninger representerer uovervinnelige hindringer. Murene langs med Tiberens bredder har nemlig ikke særlig dyptgående fundamenter, og man frykter at en omfattende graving som ikke begrenses til bestemte steder, kan få Lungoteveres murer til å styrte sammen. (Lungotevere vil si: langs med Tiberen.) Så lenge de amerikanske vitenskapsmenn ikke kan bevise at de kjenner det nøyaktige sted for tempelskatten, altså at de vet mer enn det legenden forteller, vil den syvarmede lysestake fra den gamle Pakt forbli i Tiberens «skattkammer». Det måtte da være at et lykkelig tilfelle engang lar den unnsnippe fra det dype slam.

Wilhelm Auffermann.

PRIVATSKOLER

Under rubrikken «Hva leserne mener» i *Akershus Arbeiderblad* for 22. juni finner vi nedenstående innlegg fra sogneprest Alf Høgh, Lillestrøm, som svar på en artikkel av hr. Gunnar Lund, der denne hevder alle barns plikt til å gå på den ordinære folkeskole.

«Alle barn bør ha plikt til å gå på den ordinære folkeskolen. Slik er det i mange land, og røynslene viser at det er en god ordning». Det kvakk i meg da jeg leste denne påstanden i avisen for 15. ds. Bare 14 år etter krigens slutt synes røynslene fra krigstiden å være glemte: nazistenes forsøk på å ensrette både lærere og elever og hele skolestellet. Hva vi den gangen opplevde, vil vi forhåpentlig bli skånt for i framtida, men vi har ingen garanti for det. En lov som den Gunnar Lund går inn for, vil da krenke både foreldre og barn i en av de mest fundamentale demokratiske rettigheter: retten til å oppdra og utdanne sine barn i samsvar med sitt samvet og sitt livssyn.

G. L. skriver i demokratiets interesse, men glemmer helt grunnleggende demokatiske prinsipper. Det er såvidt jeg vet — og jeg tror jeg har litt peiling på denne saken — ikke et eneste demokratisk land som har en slik «plikt» som G. L. vil pålegge det norske folk med lovs kraft. Til nå har landene bak jernteppet, diktaturlandene, vært alene om en slik ordning, og om «røynslene viser at det er en god ordning» får det bli G. L.s sak å føre bevis for.

Privatskoler som det i dag kan bli tale om, er av en helt annen natur enn tidligere tiders privatskoler. Utviklingen i samfunnet har gjort at de gamle privatskoler har overlevd seg selv, og neppe noen ønsker dem tilbake. Alle ville vel også hilse den dag velkommen da folkeskolen kunne tilfredsstillte alles rettmessige krav; men så lenge det fins grupper som ut fra samvetsgrunner har interesser som folkeskolen ikke tilgodeser og heller ikke kan tilgodese, har de krav på å få ha sine egne skoler, og et demokratisk samfunn har plikt til å støtte dem i dette. Skolene er jo og blir under statens lover og kontroll, og ingen har interesse av at de står tilbake for de offentlige skoler.

Dette prinsipp er også blitt knesatt av de fleste demokratiske stater. I Danmark får de såkalte konfeksjonsskoler tilskudd både til skolebygg og lærerlønninger, det samme gjelder for Holland. I England får slike skoler fra 50 til 75 prosent av kostnaden ved skolebygg godtgjort av det offentlige. Disse skolene samler nettopp barn «fra alle samfunnsgrupper». Støtten til dem blir gitt ut fra sunne, demokratiske prinsipper: De som sender sine barn til dem, er med på å bære skattebyrdene, og de har krav på å få sitt livssyn og sitt samvet respektert.

Den norske dissenterlov gir i demokratiets ånd den samme rett til dissenterne, og § 4 åpner adgang for kommunestyrene til å fritta slike foreldre for skatteytelser til den offentlige skole. Vi møter her en helt annen ånd enn den som taler gjennom G. L.s innlegg!

Det fins noen få unntak når det gjelder støtte til privatskoler, først og fremst USA, men så er også staten helt nøytral i religiøse spørsmål. Det samme gjelder for Belgia og Frankrike, men de som kjenner bakgrunnen for skole spørsmålet i de siste to landene, vil ikke påstå at det er demokratiske prinsipper som

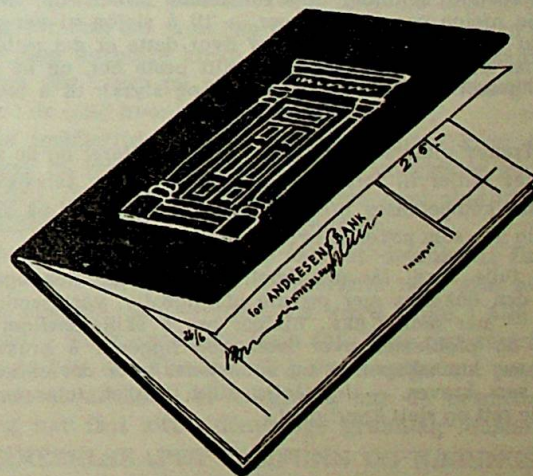
ligger til grunn for statens forhold til skolene.*) Spørsmålet om støtte eller ikke til privatskoler er et såpass alvorlig og komplisert spørsmål, at det har krav på å bli diskutert med større vidsyn, bedre kunnskap om de faktiske forhold og mer toleranse enn G. L.s innlegg bærer vitnesbyrd om. Ensidighet, uvitenhet og intoleranse er ikke forenlig med demokratiets tankegang.

Alf Høgh.

*) I Belgia er imidlertid for kort tid siden den fem år gamle skolestriden endt med en overveldende seier for statsstøtte til de private skoler, mens i Frankrike situasjonen på ny er tilspisset, idet et dominerende flertall i nasjonalforsamlingen går inn for full likestilling.

- **ST. OLAVS EKSPEDISJON** er stengt fra 15. juli til 10. august.
Neste nummer av bladet utkommer onsdag 12. august. Stoff som ønskes inntatt, må være redaksjonen i hende senest lørdag 2. august.
- **KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL** er stengt i samme tidsrom som St. Olavs ekspedisjon.
- **AFTENMESSE** hver søndag kl. 19 i St. Hallvard Kirke, Urtegt. 29, Oslo, vil også finne sted i sommermånedene.
- **KIRKEKOLLEKTEN** søndag 2. august tilfaller St. Olavs Forbund.
- **BØNNENS APOSTOLAT**
JULI: Bønn om hindring av trafikkkulykker. — Bønn for Kirkens arbeide i Siam.
AUGUST: Mere kjennskap til Kirkens sosiale lære. — Bønn for prestekall i misjonslandene.

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

BLIKK på TIDEN

I AULAEN

■ Akademiske festtaler er ofte preget av den runde alminnelighet — det ligger nokså uunngåelig i selve situasjonen: Våre universiteter bygger knapt mer på markerte samlende idéer eller helhetssyn ut over den blotte og bare prinsipielle respekt for sannheten og åndens sysler.

I en tale til årets kandidater ved eksamensfesten i Aulaen nylig fikk dr. Knut Erik Tranøy ikke desto mindre sagt vesentlige ting, i en tale som gjenspeiler ikke bare den intellektuelles krav til objektivitet, men adskillig varm menneskelighet og forståelse. Med et lån fra det kristne Credo som i denne sekulariseringens tid blir mer og mer en motesak, taler han om «en hellig alminnelig (egentlig: *katolikon!*) saklighet», og får frem en rekke av forutsetningene for den uhildede, sannhetssøkende holdning Universitetet må søke å bibringe studentene. («Dagbladet»s kronikk 22. juni.) Men Tranøy ser lenger:

«Særlig farlig — og nå rir jeg en mer personlig kjeppest — kan det være å tro at alle våre moralske og mellommenneskelige problemer kan og bør vitenskapeliggjøres — når vi bare får litt mere tid og noen flere institutter på oss. Jeg verger meg mot denne slags vitenskapelighet fordi jeg tror en slik holdning er farlig for den enkeltes følelse av personlig ansvar. Hvis det var slik at alle sosiale og personlige feilslag og nederlag i grunnen hadde sin årsak i bristende kunnskapsmengde og teoridannelse, inadekvate maskiner, manglende bevilgninger (osv.), da ville jeg alltid — i prinsipp — kunne fritta meg selv for skylden og ansvaret. Det er en frivillig umyndiggjørelse. Vi trenger følelsen av ansvar for å kunne modnes som mennesker, både i og utenfor våre fag. Dette er det fundamentale vilkår for menneskelig eksistens som den falske vitenskapeligheten forneker. Og der vil inntruffe situasjoner hvor vi er tjent med å kunne si: «Jeg gjorde mitt beste, men jeg var ikke god nok.» Den i god forstand vitenskapelige holdning oppøver denne evnen. Ja, den kan kanskje hjelpe oss ennå lenger — til å si (og vi vet på forhånd at der vil være situasjoner hvor dette er det rette å si): «Jeg har nok likevel ikke gjort mitt beste her, og nå ønsker jeg meg mot til å se det i øynene og styrke til å bære ansvaret.»

Dr. Tranøy understreker spesialiseringens farer og de strenge krav den stiller til forskeren om ikke å gå for selvsikkert ut over sin kompetanses grenser. Og sakligheten er på sin side egentlig noe som peker ut over seg selv:

«Sin fulle verdi får den først, tror jeg, når den også kan prege den enkeltes mer private ufaglige liv, vårt samliv med andre — når den, f. eks., hjelper oss å skille mellom situasjoner og problemer hvor løsningen ligger i å bruke eller skaffe seg kunnskaper — og situasjoner hvor det er noe helt annet som kreves, — forståelse, tillit, fasthet, toleranse eller kanskje rett og slett kjærlighet.»

DOMMEN TIL DØDEN ...

■ Og plutselig er nær sagt alt «hellig og alminnelig». Ihvertfall finner vi, endatil selvsamme dag, en sympatisk kronikk om «Den hellige og alminnelige respekt for mennesket» av Hans Hille Schjelderup («Verdens Gang» 22. juni). Det spørres med andre ord om ikke Kirken burde kreve enslags — om ikke hellig så dog alminnelig — Tono-avgift på dette populære omnibus-uttrykket før vi ender i den rene inflasjon. Forfatterrettighetene er nemlig ubestridelige og meget gamle!

Schjelderup's kronikk gjenspeiler den vel nå fremherskende overbevisning i opinionen herhjemme at dødsstraffen er en

primitiv og egentlig nedverdiggende reaksjon på selv de groveste forbrytelser. Riktignok er de argumenter kronikøren fører i marken mer følelsesbetonte enn egnet til å hamle opp med den ganske veltenkte begrunnelse anvendelsen av dødsstraff finner i europeisk samfunnstenkning. Men fundamentalt vil vel få på våre breddegrader bestride at han utvilsomt har rett og skriver ut fra et sikkert instinkt. Bare ville det da vært naturligere å vende den anklagende pekefinger, ikke mot andre nasjoner, men mot vår egen bråsinde anvendelse av dødsstraffen etter siste krig. Er man motstander av dødsstraff, må man avstå fra den også når blodet koker av berettiget indignasjon over tortur og landsforræderi.

Men Schjelderup's kronikk, preget som den er snarere av motstridende følelser enn av velordnede tanker, inneholder også noen ord om sakens *andre* side: At respekt for mennesket og dets liv ikke er en ensidig respekt for mennesket i forbryteren, men også for mennesket i *offeret*:

«Her i Norge har vi gått fra dødsstraffen, og godt er det. Men, vi har kanskje ikke nok respekt for livet likevel. Hos oss er det forholdsvis billig å ta liv. Det er et spørsmål om ikke livsvarig fengsel burde være livsvarig. Det gir ikke den døde livet tilbake, men det gir livets og dødens perspektiv til forbrytelsen.

Vår humanitet har alt for meget kommet inn på samme side-spor som forbryterne. Vi tenker for meget på forbryterne og for lite på ofrene. Vi gir forbryterne anledning til å begå nye forbrytelser. Den anledningen har både seksualmordere og bil-mordere benyttet seg av. (...)

Det er viktig at vi reagerer mot dødsstraffen hvor den enn forekommer. Men det er også viktig at vi reagerer mot straffer som i seg selv innebærer en framtidig fare for andre menneskers liv og ukrenkelighet. Vi må vinne igjen den almene og alminnelige respekten for mennesket for alle mennesker, og for hvilket som helst menneske mellom de mange. (...)

Vi må bygge vårt samfunnssyn på hensynet til alle mennesker, alle skal være beskyttet og kunne føle seg trygge. Det er nødvendig å si dette, for det ser ut som om menneskelivet har falt i kurs også her i landet. Før krigen var et mord en meget oppskakende begivenhet. I våre dager går det ikke så lenge mellom hver gang avisene forteller om drap. Ran og drap er hendelser som dessverre har funnet sin plass i hverdagen. Og ser vi på bakgrunnen for mange av drapene, må vi si at menneskelivet ikke har vært taksert noe videre høyt.

Det ser ut som om vi legger mindre vekt på menneskeskjebnene enn tidligere.»

... OG DENS UTSPRING

■ Dødsstraffen og reaksjonen mot den har forøvrig vært aktualisert nettopp i det siste gjennom den rystende amerikanske filmen «Jeg vil ikke dø», der Susan Hayward ut fra et faktisk hendingsforløp for noen år siden spiller en kvinne som blir dømt til døden i gasskammeret. Tidligere har vi jo sett britene (med filmen *Dødscellen*) og

franskmennene (med filmen «Vi er alle mordere») legge den samme dokumentariske nitidighet i å vise oss detaljene frem mot en henrettelse ved halshugning eller hengning. Helt fri for utnyttelse av sensasjonen har disse filmene kanskje ikke vært, og det er ikke kost for svake nerver eller mindreårige. Men i alle de tre nevnte tilfellene har det i filmverket gjort seg gjeldende en sterk reaksjon, ikke bare mot den dødsdømtes lidelser, men også mot det nedverdiggende som samfunnet og dets tjenere her

Fra «Jeg vil leve». Mennesket i menneskenes hender.

utfører. Det turde blant annet også være en vekst i kultur og menneskelighet.

Men: I alle de tre stormakter som disse filmene kommer fra, utdannes idag soldater til kampmetoder som igrunnen tar den totale krig for noe gitt, og forbereder ødeleggende tiltak mot andre nasjoners sivilbefolkning som noe av en selvfølge. Det må nødvendigvis undergrave den respekt for det uskyldige menneske og de skarpe represalier mot dets angriper som i kriminallovgivningen ofte har gitt seg utslag i dødsstraff.

Det ville selvfølgelig være godt om vi kunne se reaksjonene mot dødsstraffen utelukkende som en vekst i humanitet. Men mon de ikke like ofte utgår fra en fundamental usikkerhet: Man har oppdaget hvor forurenset både rettsfølelsen og fedrelandssinnet er blitt innenfor det moderne samfunn — ikke bare Øst for jernteppet.

Homo homini lupus — «Mennesket er en ulv mot sitt medmenneske», sa engang en pessimistisk engelsk filosof. I en fjerde film om det samme dystre tema — den uhyggelige «Avsporet» som nå vises her i landet — krever forsvarsadvokaten i en bestialsak mordsak ikke dødsstraff, men fengselsstraff — om nødvendig på livstid. For, sier han, «kravet om liv er et krav fra hyenen i mennesket». Evangeliet derimot, flykter ikke ut i dyreriket, det kaller virkelighetsnært saken ved dens rette navn når den taler om hva det vil si å bli «overgitt i menneskenes hender» og «til dem som øver tortur». Det er i *mennesket* at disse krefter og muligheter til ondt og til godt alene er å finne. Det er *der* de må veies og velges — i *livets* tjeneste — også på den rette siden av lovens grense.

DE ANONYME

■ En har unektelig lov til å vente at den religiøse vekselens og omvendelsens erfaring — innen alle konfesjoner — også skulle innebære en skjerpelse av finfølelsen, redeligheten og rensligheten i de mellom-menneskelige forhold. Men det hender — over den stille, sildrende strøm av anonyme brever noen av oss mottar — at en begynner å lure på om det ofte holder stikk. Selv når en regner fra de mer eller mindre patologiske tilfeller, — brevskrivere som føler en ubetingelig trang til å underrette oss om at vi er tjenere i Satans synagoge og vet det selv, og at vi visselig skal dø for Herrens Sabaots sverd som de uhyrer vi er, så blir der tilbake en forstemmende bunke årlig av mennesker som tror at de best kan nå inn til våre sinn ved anonymt å si oss at det vi elsker og ærer er smuss og løgn. Konvolutter med store, klossete blokk-bokstaver som inneholder strenge formaninger og uhellvarsler, «fra En som vil Dem vel», eller utklipp fra kristelige blader. En og annen gang er det fantastiske greuel-historier om vår Kirke som om den var enslags gangster-bande; eller «betroelser» fra angivelige «unnslopne» katolske prester i fjerne land om hva der vel foregår for skjensler i Vatikanets kjellere.

En kan selvfølgelig ironisere eller trekke på skuldrene over denne mer grovkornede uvitenhet. En kan også ynkes over så megen malplasert og ufruktbar omsorg, god vilje og frelsesiver. Og endelig kan en — hva disse linjer tilsikter — forsøke å gjøre emissærer, forstandere, generalsekretærer og andre opinionsdannende kristenledere i Norge forståelig, at de her har et utmerket og aktuelt tema for sine radioandakter eller oppbyggelser på behuset eller kronikker i «Vårt Land» og «Dagen»: *Kristen renslighetssans*.

Om «Verdens barn» — de subjektivt godtroende av kristendomsfornekterne — er gjenstand for den samme anonyme brev-litteratur som enkelte av landets troende mener de bør øse ut over noen av sine katolske medkristne, da ser vi her ihvertfall én av de psykologiske forutsetninger for den ringe aktelse kristendommens representanter ofte møter på visse radikale hold. Det er visst ikke *alltid* bare verdslighet og vond vilje.

Fr. Candidus.

FRISKOLE, TOLERANSE, DEMOKRATI

Som leder for «Studieselskapet Samfunn og Næringsliv» leste jeg med interesse de gode ord spaltisten Fr. Candidus skrev i nr. 12 av St. Olav om det skrift av Trond Winje: «Fri skole — et pedagogisk alternativ» som vi nettopp har utgitt.

Men jeg må si jeg ble forskrekket da jeg nærmet meg slutten av anmeldelsen. Der står det:

«Uansett hva man ellers mener om Libertas og dets virksomhet (dét faller utenfor denne spaltens synsfelt), så tror vi det er beklagelig dersom den økonomiske liberalisme og den liberale skolepolitikk knyttes sammen i noe skjebnefellesskap. Det kan bare støte bort mange av friskolens naturlige venner og innsnevre deres idémessige grunnlag.»

Herr Candidus begynner sin artikkel med å ironisere over fru Rakel Seweriin og hennes storslagne mangel på logikk da hun gikk løs på den foreslåtte statsstøtten til de private skoler i Stortinget forleden med den begrunnelse at ensretting av skolene var et krav i toleransens navn. Få linjer lenger nede uttrykker Candidus seg med samme mangel på logikk. Iflg. Candidus er det synd for friskolens idé at den også støttes av Libertas. La gå at Candidus ikke innser den nære sammenheng mellom økonomisk og åndelig liberalisme, og la gå at der kanskje finnes politiske eller økonomiske grunnsyn som er i den grad infamerende at man ikke vil ha deres støtte, selv på områder hvor man er 100 % enig. Men det kan ikke være Candidus' mening at den økonomiske liberalisme er så obskur. Som økonomisk ideologi er da faktisk liberalismen fremherskende i mange ledende katolske land!

Jeg går ut fra at Candidus ikke vil falle på den tanke at det skulle være prostituerende for friskolesaken at f. eks. katolikkene i Norge går inn for den? Men det er ikke tvil om at andre ville falle på den, hvis de bruker samme logikk som Candidus. For å unngå misforståelser, vil jeg for min del si at *jeg* ikke ser friskolesaken skadet ved at den katolske kirke i Norge går inn for samme — selv om jeg tviler på at Kirken er like interessert i friskoler i de land hvor den er enerådende.

Hvis imidlertid Candidus stiller samme krav til seg selv som til fru Rakel Seweriin når det gjelder logikk og toleranse, så burde han innse at han med sine uttalelser har stillet seg på linje med fru Seweriin.

Hvordan skulle i det hele tatt et demokrati fungere, dersom man forlanger at medborgere som går sammen om en bestemt sak — også må være enige i alle andre spørsmål? Eller omvendt: Hvis folk ikke har samme idéologi, da har de ikke lov til å være enige om noen sak. Og hvis de allikevel er enige, så har de besmittet seg selv og har fått sitt «idémessige grunnlag innsnevret»?

STUDIESELSKAPET SAMFUNN OG NÆRINGS LIV

Morten H. Magnus.

*

Jeg ville ikke ha trodd at noen som oppmerksomt leste min notis om friskolene («St. Olav» 20. juni) kunne få det inntrykk at jeg var ute for å frakjenne Libertas og dets underorganisasjoner full ytringsfrihet — også når det gjelder våre skoleproblemer. Hva jeg understreket — og fremdeles ønsker å understreke — er at det ville være stor synd og et kraftig handicap for friskolenes sak i Norge dersom opinionen, og ikke minst myndighetene, får det inntrykk at friskolenes sak er uløselig knyttet til

FEM PROSADIKT

Av Reninca

I

Ett har Du i all evighet begjært og elsket: mitt vesens ensomme dans for ditt åsyn... Her er jeg nedsunket i din andakts virvelvind, liten og stille.

Jeg er den bevende vinranke, klatrende opp din endeløse storhet.

Jeg er den hvileløse flamme, kretsende om ditt hjerte.

Jeg er jordens fortapte i et univers uten grenser.

II

Som ut av krateret slynger Du deg ut av meg; ved din vold er jeg blitt ett stort og bevende sår på verdens vulkan.

Og aldri skal jeg leges, heller ikke når Du for en stund lar meg i ro...

For jeg erkjenner deg, dypt i meg, den hvileløse stormild hvorav jeg tar skikkelse...

III

Du er i sannhet min vellyst i all evighet, min ufravristelige eiendel, min morgen og min aften, og alle mine dager.

Du er meg en borg i stridens hete og et hvilested i fredens tid.

Du vederkveger meg om natten og styrker meg om dagen: Du er mitt livs nærende mysterium.

den økonomiske liberalisme. En kan utmerket godt — på fullt holdbare premisser — være en tilhenger av friskolene og en motstander av det særlige sosial-økonomiske alternativ Libertas representerer. Det sistnevnte er det forøvrig ikke på sin plass hverken å gi sin tilslutning eller ta avstand fra akkurat innenfor «St. Olav»s spalter.

Meg bekjent er Trond Winje's utmerkede skrift om friskolene den første og hittil eneste samlede og aktuelle oversikt over problemet som er utgitt her i landet. Det kan — så nytt og så famlende som arbeidet for friskoler er i Norge — føre til en beklagelig misforståelse at den er utkommet i nettopp Libertas' regi.

Hva jeg beklaget var med andre ord ikke at Libertas («Studieselskapet Samfunn og Næringsliv») benytter seg av sin soleklare rett til fritt å uttale seg om friskolene ved å finansiere denne utgivelsen — det skulle bare mangle! Hva jeg beklaget er det inntrykk det kan gi av at å støtte friskolene, det er mer eller mindre forbeholdt Libertas-tilhengere. Og den basis er sannelig for snever for en sak som i min vurdering hviler på en langt dypere og bredere begrunnelse — i siste instans foreldrenes naturrettslige krav på å bestemme arten av sine egne barns oppdragelse. Er ikke det tross alt nokså logisk?

H. Rieber-Mohn O.P.

Disse fem dikt, fire kortere og et lengre, oversatt fra nederlandsk av universitetstipendiat Kåre Langvik Johannessen, er skrevet av Reninca. Bak dette psevdonym (Reninca: renata in caritate) skjuler seg en ung flamsk forfatterinne. Blant Flanderns katolske diktere i dag inntar hun en særstilling ved sin tydelige kontakt med middelalderens kvinnelige mystikere i Flandern, bl. a. Beatrijs van Nazareth, som vi hadde litt av i St. Olav ifjor, og søster Hadewijch.

Du er min stolthets stad og min makts grunnfeste, Du er mitt rikes urokkelige trone.

Du er hvelvet over min sjel, og vokteren ved min dør. Du er alle mine blomsters ynde, alle mine akrrers fruktbarhet.

Du er stillheten i min stillhet, hjertet i mitt hjerte, brennende fylde...

Du er min fryd når jeg kneler ned, Du er herligheten i min fornedrelse: Du er det høyeste i det minste.

Du er all herlighet på jorden og i himmelen, og all herlighet i deg selv.

Du er den kjærlighetsfulle kjærlighet.

Du er...

IV — FLUKTEN MOT LYSET

Ganske alene bestiger jeg den dunkle vindeltrapp, over stentrinnene min kjoles hvite raslen, — og jeg, grepet og betatt, alltid høyere og høyere.

Og plutselig stjernehimlen, og nattevinden som løfter meg opp. Jeg farer gjennom rymdene som et stigende lys, og mine vinger lukker seg over natten, over stjernene, over jorden...

Lyset stråler opp om meg, jeg ser ikke lenger annet enn Lyset, Lyset i tusende øyne, grenseløst stort og skjønt.

V — GUDS ØRNER

Guds ørner forsmår ikke dalene selv om de kjenner høydene.

Et ørneblikk som trosser solen, gjennomtrenger mørket, der det søker Lysets bytte.

Jo sterkere det har vært blendet, desto skarpere skal det være. For øyet som lodder dybdene, er øyet som har målt himlene.

Ørnenes makt er høydernes makt; kloen som griper byttet er kloen som kjenner klippenes motstand.

Uendelighetens stolte raseri besjeler disse herskeres flukt, der de iler mot sitt mål; for deres mål er høydernes krav.

Der har de sine altere, i de vide rymdes;

der frembærer de lavlandets ofre;

der står de som yppersteprester, i røkelse av solgjennomglødede skyer.

Guds ørner er ensomme.

Deres verden er den uforstyrrelige Stillhets verden;

deres liv hjertenes hellige andakt;

deres triumf den tilbedende våke som trosser hemmeligheten ved den ild som står opp og går ned, hver dag, bak urokkelige fjell.

Filippo Neri og La Chiesa Nuova - «Den nye kirke» i Roma

På Kristi legemsfest i året 1595 døde den hellige Filippo Neri i Roma, og til dags dato er det neppe noen av de mange helliges graver i Roma som er blitt så ofte besøkt som hans. Filippo Neri ligger begravet i kirken «La Chiesa Nuova» som ganske enkelt betyr Den nye kirke. Den ligger ved en av de mest trafikkerte gater i byen og bare ca. 500 m. fra Vittorio Emmanuele-broen, som fører direkte til Peterskirken og Vatikanet. Filippo Neri er Romas vernehelgen og levde fra 1515 til 1595. La Chiesa Nuova er vigslet til Jomfru Maria og heter også Santa Maria in Vallicella, fordi den ligger i en aldri så liten dalsenkning. Den ble påbegynt i 1550 etter tilskyndelse av Filippo Neri. Tidligere sto på samme sted en liten kirke som var blitt vigslet til den hellige Cecilia av pave Calixtus II i 1123. Men pave Gregor XIII ga den lille kirken til Filippo Neri og hans ordenssamfunn. Og så ble den store Mariakirke bygget.

I 1606 malte Rubens et svært veggmaleri hvor Jomfru Maria og barnet er fremstillet på et innrammet bilde som bæres ned til jorden av engler.

Selv om den er elsket og æret av mange som Mariakirke, er det likevel først og fremst fordi den hellige Filippo Neri virket og nå ligger begravet der at pilegrimene i Roma besøker den. Her har helgenen hørt skriftemål fra barn og voksne som kom til kirken fra alle kanter av byen og fra alle befolkningslag, og her drev han alle former for sjelesorg. Filippo kom i unge år til Roma fra Firenze, og gikk om og om igjen i de

*De kjenner skodden over avgrunner og dyp;
de strenge profeters gamle visdom er deres egen, — og
også barnets alvorsfulle glede.
De kjenner det høyestes lov;
under sine kraftige vinger beskytter de fremtidens drøm.
De er ubønnhørlige og milde,
medlidenhetsløse sporhunder og innviede tjenere.
Solen fortærer dem fra deres indre og bryter frem gjen-
nom deres øynes stråler.*

*De måler tiden etter Lyset, de har det grenseløse begjær
etter Lyset.*

*I deres netter reiser seg den veldige lengsel etter det
ubegrensede fedreland;
deres hjemvé skriker etter det tidløse kast som spredte
stjernene i universet.
Erkjennelsen om denne dåd sprenger deres bryst, og de
blør fra evighetens sår.*

*Guds ørner er de som våker over jorden;
deres vrede er fryktelig som døden, og de som turrer dem,
gjør de maktesløse.*

*Over alteret
ved Filippo
Neris grav-
kapell står
dette maleri
av helgenen
— i ekstase
under den
hl. Messe.
— Malt av
Guido Reni.*

syv stasjonskirkene hvor han ba varmt og ivrig, likeså i katakombene. Etter at han var vigslet til prest, kastet han seg ut i arbeidet blant den romerske befolkning. Hans levesett var preget av oppofrelse og personlige botsøvelser, og mange rike unge menn ble grepet av hans idealer. For dem grunnla han det såkalte Oratorium, et ordenssamfunn hvor de gjennom et liv i religiøst fellesskap skulle arbeide for kjennskapet til Gud ved et personlig fromt liv og en intens sjelesørgervirksomhet. Senere

*De tåler ingen tåpelig dumdristighet og forakter snikende
forsiktighet.*

*De elsker dem som har det høyeste kjær,
som viser ærbødighet for de jomfruelige høyder
og som aner drømmen som vokser frem under deres
vinger.*

*De er ens fortrolige, de er besjelere og vitner,
de oppvekker de himmelske ætter,
de er fremtidens fedre og den uendelige rettferdighets
forkjempere,
de er tilintetgjørere og gjenoppbyggere, de er offerbærere,
voktere, ledere, seierherrer og herskere.*

*Guds ørner ved jordens krets, åpenbar for oss hvilke
veier vi, landflyktige, må følge for å oppleve det beset-
tende og veldige skuespill som lokker dere og fortærer
dere, som kronete dere og befestiget dere i høydene, som
gav dere den uimotståelige, intet overseende og alt fav-
nende kjærlighetens makt over jordens lenkebundne, over
alle folk, og over dere selv —
Guds ørner, dere som er oss all ære og herlighet i evighet!
Amen.*

Kors fra Italia reises på Nordkapp

Vi bragte i forrige nr. en notis om at en lærerinne fra provinsen Modena, Italia, hadde tatt initiativet til å få et større trekors reist på Nordkapp og at dette før avreisen til Norge var blitt velsignet av pave Johannes XXIII. Lærerinnens navn er Tina Zuccoli, og sammen med sin mann, bokhandleren Enzo Zuccoli, passerte hun nylig Oslo, der Aftenposten hadde en samtale med de to.

Fru Zuccoli forteller til avisen:

«— Idéen oppstod i en geografitime siste vinter, og en av guttene kom med den. Jeg fortalte barna om Nordkapp og nevnte at det var helt goldt der oppe, på Europas utpost mot nord. En gutt spurte om det ikke var mulig å få noe til å vokse der, om det ikke kunne sendes et tre, en blomst eller noe annet. Han nevnte også et lite kors. Det ble opptakten til aksjonen for å få sendt et kors til Nordkapp. Men korset vokste stadig, til sist ble det 2.50 meter høyt.»

14 skolebarn fra Serramazzone — den lille landsbyen i Appenninene hvor fru Zuccoli er lærerinne — bragte så korset til Roma for å få det velsignet av Paven. Det ble ført en nokså omfattende korrespondanse for å få det hele til, og saken er blitt meget omtalt i Italia. Ekteparet Zuccoli har f. eks. 25 000 postkort med fra italienske barn til norske barn. Videre har de gaver med til Kongen og til kabinettsekretær Vincent Bommen, som de har brevvekslet med. De har muntlige hilsener i dusinvis å overbringe — i det hele er det nærmest en demonstrasjon fra italienske skolebarns side for å knytte vennskapsbånd med norske barn. Dette fremgår også av den latinske inskripsjon på korset:

«Haec in extrema Thule crux ab italicis discipulis oblata totius mundi studiiis scholisque fraternitatem optat atque ominatur. Modena Italia A.D. 1959» (Dette kors, reist i det ytterste Nord som en gave fra italienske barn, ønsker

skulle menn som kardinal Newman og Bérulle tilbringe en tid i denne ærverdige institusjon.

Filippo Neri var en meget godlyndt helgen. Ofte gikk han støttet på sin vandringsstav ut til byens ytterkanter og omgivelser for å lære fra seg Evangeliet, under sten-ekene på Gianicolo-høyden eller i Caracallatermenes ruiner. Han var virkelig en menneskehetens venn. Om barna kunne han si: «De må gjerne kløve ved på ryggen min, bare de ikke synder.» Og alt mens han levet virket han undere. Ja, han var så elskelig og dertil så full av humor at selv Goethe, som var i Italia for å arbeide på verket om de gamle grekere og romere, ofret et kapittel på ham i sin «Italienske reise».

Den store, vakre kirken hvor helgenens grav befinner seg, ble altså bygget i annen halvdel av 16. århundre av datidens fremste byggmestere. Særlig har Borromini hatt stor innflytelse både på kirkens indre og den vakre utvendige fasade. Kuppelen er prydet med fresker av Pietro da Cortona. I det kapellet hvor helgenen hviler, er det et meget vakker bilde av ham over alteret, malt av Guido Reni.

En oratorianer — medlem av det ordenssamfunn Filippo Neri stiftet — viser rundt i oratorianernes hus, og vi

Tina og Enzo Zuccoli ved siden av det kors som skal reises på Nordkapp. Korset er en hilsen fra italienske barn til norske og ble før forsendelsen til Norge velsignet av paven.

og uttrykker et verdensomspennende brorskap i skole og studium. (Modena, Italia år 1959).

Herr og fru Zuccoli foretar reisen pr. bil, og den har gått via Oslo til Borgund i Sogn, videre til Trondheim og så over Nordkapp tilbake gjennom Sverige. Paret har også med en hilsen til ordføreren i Nordkapp fra ordføreren i Serramazzone.

får også se det rommet hvor helgenen døde. Skriftestolen, bedeskammelen, sengen, tøflene, — alt er omhyggelig oppbevart. I privatkapellet ved siden av ser man messeklærne og kalken han benyttet, her sto han ofte ved alteret og fikk kraft til det vanskelige sjelesørgerarbeide i Roma i det 16. århundre.

La Chiesa Nuova er også rik på minner om Pius XII; her preket han ofte mens han enda var kardinalstatssekretær for Pius XI, det var ham nok å forkynne Guds ord for en liten gruppe kvinner som samlet seg der. Ikke langt fra kirken lå Eugenio Pacellis hjem, og selv om han tilhørte sognekirken San Salvatore in Lauro, så gikk han som gutt ofte til den store vakre Mariakirke for å be ved graven til Romas vernehelgen. La Chiesa Nuova er også midtpunkt for Den katolske aksjon i Roma, og byens generalvikar, kardinal Micara, er derfor ofte å treffe der. Og endelig er kirken et sted for Romas fattige, de ber gjerne om gaver ved dens porter, og oratorianerne, som har sitt kloster i umiddelbar tilknytning til kirken og også har oppsynet med den, hjelper dem med mat og klær. Slik var det alt på den hellige Filippo Neris tid, han som særlig hadde merket seg følgende ord fra Den hellige skrift: «Det glade budskap skal bli forkynt for de fattige!»

UTLANDET

VATIKANET

Frankrikes president i høytidelig audiens.

Lørdag 27. juni ble president de Gaulle mottatt av pave Johannes XXIII i høytidelig audiens. De Gaulle bar allerede Kristus-ordenen, Vatikanets høyeste utmerkelse, som erkebiskop dell'Acqua hadde overrakt ham like før besøket i Vatikanet.

Om morgenen kl. 9.30 forlot general de Gaulle den italienske president Gronchi i Quirinalpalasset og bega seg til Petersplassen hvor han ble mottatt av en avdeling av Sveitsergarden og en gruppe gendarmmer. I Vatikanbyen ble han ønsket velkommen av Vatikanstatens generallråd, prins Carlo Pacelli, og grev Enrico Galazzi, og i tronsalen kom pave Johannes XXIII ham i møte med utstrakte hender. Under audiensen overrakte Paven generalen en stor mosaikk-tavle med en reproduksjon av engler av Raphael, en gullmedalje til minne om sitt pontifikat og et fotografi med en personlig skrevet hilsen. General de Gaulle forærte Paven en tobinds Bibel i praktskinn fra det 14. århundre. Ved slutten av audiensen meddelte Paven på de Gaulles anmodning den apostoliske velsignelse for Frankrike og det franske folk.

Den private samtale mellom Paven og den franske statspresident varte i omkring en halv time. Johannes XXIII sa i en kort innledningstale at de Gaulle for annen gang var blitt kalt til å stå i spissen for den franske stat. Særlig fremhevet Paven at generalen er seg bevisst nødvendigheten av å støtte de underutviklede folk.

Romerske iakttagere har trukket den slutning av denne bemerkning fra Paven at de Gaulle har anmodet såvel Quirinallet som Vatikanet om støtte for en plan om europeisk samarbeide til fordel for de underutviklede folk. Det er ikke kjent om konkordatspørsmålet også ble berørt under de Gaulles besøk.

Etter samtalen med de Gaulle, mottok Paven i Vatikanets lille tronsal Madame de Gaulle og presidentens følge med utenriksminister Couve de Murville.

Lørdag middag ble det holdt en bankett i «Villa Bonaparte», residensen for den franske sendemann ved Vatikanet, hvor elleve kardinaler og andre geistlige og sivile personligheter deltok.

Paven oppfordrer verden til fred.

Søndag 21. juni rettet pave Johannes XXIII igjen en inntrengende appell om fred til menneskeheten under en stor audiens for 20 000 personer i Peterskirken. Han henstillet til alle å realisere den kristne nestekjærligheten og de guddommelige bud. Det er så meget mer nødvendig, fortsatte han, som utenriksministerkonferansen i Genève ikke har resultert i noe grunnlag for et fredelig samarbeide mellom folkene. Paven sa også at han om kort tid ville sende ut

sin første encyklika som inneholder en ny oppfordring om fred til verden.

«Alle verdens folk er skapt for å elske hverandre. Men dessverre ligner verdenshistorien på Kains og Abels historie. Det er nok å lese litt i hvilken som helst avis for å kunne fastslå i hvor høy grad de ti bud blir ringaktet overalt.» Og Paven mante i denne forbindelse på ny alle journalister til å være sannferdige. Han henviste til Peters ord i dagens epistel om å unngå det onde og søke freden.

Vedrørende det økumeniske kirkemøte erklærte Paven at det ville tale til alle brødre som tror på Kristus, særlig til dem i øst. Det vil imidlertid i første rekke angå Kirken selv, for at det kan bli tydelig at den vet å tilpasse seg alle tidsomstendigheter. (KNA)

BASUTOLAND

Negerbiskop takker de tyske katolikker.

Den afrikanske biskop Mabathoana fra Basutoland er for tiden på reise i Tyskland og er bl. a. blitt mottatt av

Har DE betalt kontingenten for i år?

Hvis ikke, vennligst husk det før ferien!

Kr. 18,—. Postgiro nr. 159 86.

erkebiskopen av Køl, kardinal Frings. Han har overbrakt de sørafrikanske katolske biskopers takk for den kollekt som er blitt foretatt i alle tyske bispedømmer til støtte for de katolske skoler i Sør-Afrika. (KNA)

JUGOSLAVIA

Kardinal Stepinac biskop i 25 år.

Pave Johannes XXIII sendte et gratulasjonstelegram til kardinal Stepinac, erkebiskop av Zagreb, i anledning av 25-årsdagen for hans bispevigsel 28. juni. Erkebiskopen er stadig internert i Krasic og dertil meget syk. På grunn av en langvarig årebetennelse i den ene leggen må benet sannsynligvis amputeres.

L'Osservatore Romano hadde en artikkel i anledning av denne minnedag, hvor kardinalens virksomhet som prest ble fremhevet, særlig ble han rost for sin innsats for jødene og sin holdning overfor alle former for terrorisme. Avisen minner også om arrestasjonen og dommen som lød på 16 års fengsel — dernest hans «løslatelse» i desember 1951 og internering som har vedvart hele tiden siden.

«Under sin forvisning, fortsetter Vatikanets organ, tilbringer kardinalen dagene med å be, meditere over Bibelens tekster og oversette asketiske verker, og han har alltid praktisert en streng livsførsel for sin egen del. På denne jubileumsdag forener katolikken seg med Paven og sender kardinalen sine onsker.»

P 12-2-59

Plaza-så klart!

BÅDE KING SIZE OG FILTER

Fåes både i
10- og 20-pakning

J. L. TIEDEMANN'S TOBAKSFABRIK

En kjærkommen
gave:

VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Walligani

STORTINGS GT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

DRAMMEN

C. H. PEDERSENS EFTF.

Bakeri - Konditori - Kafé

Haugesgt. 3 - Tlf. 83 28 63
DRAMMEN

VEST-TYSKLAND

Da Anne Frank-landsbyens første
sten ble lagt ned.

Wuppertal, fabrikkbyen i nærheten av Köln, var i festskrud søndag 31. mai, da den første sten ble lagt ned til landsbyen *Anne Frank*. Storparten av byens befolkning — og den er større enn Oslo — hadde møtt frem til seremonien foruten kjente personligheter fra mange land.

Først holdt byens borgermester en tale, så talte dr. Polzer som representant for den tyske minister for flyktningesaker. Så sa Belgias tidligere statsminister van Zeeland, noen vakre ord, og dernest *pater Pire*, som først hadde villet bygge Anne Frank-landsbyen i Norge hvor han fikk Nobelprisen:

«Det er helt likegyldig for oss om teksten i Anne Franks dagbok er fullstendig eller ikke, begynte *pater Pire*. Det som teller er at denne lille piken som ikke hadde begått noen forbrytelse ble myrdet, og at hennes død ikke bare er en forferdelig forbrytelse, men *for-gjeves*, hvis venner og fiender av i går fortsetter å leve uten broderlig kjærlighet.

Dere voksne som er her (. . .), bygg derfor en broderlig verden hvor livsgrunnlaget ikke lenger er frykt, men tillitsfullt samarbeide.

Dere som kjempet i går, allierte og fiender, er kommet for sammen å foreta en symbolsk handling. Denne handling ville ikke tjene til noe hvis den ikke fortsatte i tiden fremover.

Brødre i Tyskland, etter en krig hvor deres egne var ansvarlige for så megen grusomhet, her er deres ungdom som gjerne vil bruke sine krefter i fredens tjeneste. Freden må være en klartseende fred, det er ingen fortjeneste ved å la seg utslette uten å gjøre motstand. Men forsvarret må ikke tjene som påskudd til å nære smaken for våpnene, det fører alltid til krig.

Pater Pire henvendte seg så til de unge som var kommet fra mange land, alle som vil skape en fredens verden. For å nå dit er det bare én vei. betrakte andre ikke som konkurrenter, men som brødre og søstre man må hjelpe fordi man holder av dem. Han henvendte seg

1/3 rørlegger

Telefon: 42 41 75 - 42 41 56
Hausmannsgt. 16 - Oslo

Utfører nyanlegg

Omlegninger og reparasjoner

til Anne Franks far; hans nærvær på dette sted betydde tilgivelse.

I salmen kan man lese: Sannheten skal frigjøre dere. Det ville ikke tjent til noe å samles her om sentimentale fredsdrommer hvis vi ikke klart så livets tunge virkelighet: mord krigsinstinkt, rasehat i alle dets former (. . .)

Heldigvis er det et optimistisk moment, det som Anne Frank ga uttrykk for da hun skrev: «Jeg tror på menneskenes medfødte godhet.»

Det dokument som ble forseglet og lagt i den første stenen i landsbyen, var undertegnet av Anne Franks far og flere av de tilstedeværende autoriteter. Det hadde følgende inskripsjon, oversatt fra latin:

«I dag 31. mai 1959, i Wuppertal (Tyskland), fremstår av jorden en ny europeisk landsby, kalt *Anne Franks landsby*, som er bygget av l'Aide aux Personnes Déplacées, med hjelp fra venner i hele Europa, for å gjengi rotløse brødre et hjem, et arbeide, venner, og på den måte gi dem anledning til å få rotfeste igjen på en menneskelig jord.»

Dette dokument ble opplest så folkemengden kunne høre det på tysk, engelsk, fransk, italiensk, nederlandsk og norsk. Det europeiske flagg, blått med tolv gullstjerner, ble heist over landsbyen mens Beethovens hymne til gleden ble spilt og den første sten i landsbyen ble lagt ned.

Anne Franks far på vegne av sin familie, alle ofrene for konsentrasjonsleirene og deres familier, de kirkelige,

TYRILYS ^{1/3} TYRI
FABRIKKER

Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

FRANTZ HEGG

Grønnsaker og frukt
jager sykdom på flukt.

Øvre Torvgt.

Tlf. 83 24 62

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

H. B. Grønneberg

MURMESTER- & ENTREPRENØRFORRETNING

Tlf. 83 38 71

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

HARALD LYCHE & CO.

Bøker - Papir - Toalettsaker

Sportsartikler - Leketøy

sivile og militære representanter fra mange land og mange religioner; tidligere fiender, forente arbeidere, var ett gjennom dette hjertenes Europa. Derfor ble nedleggelsen av den første sten i Anne Franks landsby mer betydningsfull enn andre lignende seremonier. Den er også et bevis på at flyktningeproblemet kan løses og at arbeidet med det kan redde hele Europa.

Den illustrerte ukepresse er viktig!

For vel to måneder siden sendte senestyrret for det tyske katolske ungdomsforbund likelydende skrivelser til redaksjonen for 22 store tyske illustrerte blader. I skrivelseren står det at «den katolske ungdom retter en inntrengende anmodning til alle utgivere og redaktører i den illustrerte ukepresse om å tenke over det ansvar de har overfor den unge generasjon, og bidra til at det blir en sunn atmosfære i de tyske illustrerte blader». Forbundet nevnte spesielt Pohlmannmemoarene og reportasjen om den unge forbryterske Inge Marchlowitz og lignende saker som må virke forrående.

Inntil nå har ikke en eneste av bladene så meget som bekreftet mottagelsen av forbundets skrivelse. Det tyske katolske ungdomsforbunds informasjons-

tjeneste skriver i den anledning: «Den kjensgjerning at 22 blader, hvorav flere utkommer med et opplag på over en million, ikke engang har reagert med et brevkort som svar på vår anmodning, gjør enhver videre kommentar overflødig.»

ØST-TYSKLAND

Katolsk hjelpebiskop i Øst-Berlin.

Dr. Alfred Bengsch er vigslat til biskop av kardinal Döpfner i Corpus-Christi-kirken i Berlins østsektor. Dr. Bengsch skal virke som hjelpebiskop i Øst-Berlin da kardinal Döpfner, som er biskop av Berlin, ikke får anledning til å besøke de områder av bispedømmet som ligger i østsonen. Den nye biskop er bare 38 år gammel.

TRONDHEIM

INGV. ALSTAD

Fisk - Sild

Revollen 32 - Tlf. 20291
Trondheim

C. SARHEIM & CO.

Trondheim

Vi leverer alt i
papir

BERGEN

Gode
kjøtt og pølsevarer
fra
J. Aug. Bye & Opdahl's

Alt i

kontormøbler

og

stålrørsutstyr

DIDR. ANDERSEN & SØN A/S

Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090

L. W. TORNØE A/S

Papirhandel

Bergen

Når det gjelder
STRØMPER

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk
Solheimsgt. 11
Tlf. 99 016 Bergen

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, Radio-
og Utstysforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

T. Beyer

BOK-OG PAPIRHANDLEL AKSJESELSKAP

Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen

All slags
skadeforsikring

SVERRE W. MONSEN

Manufakturvarer - Sengeutstyr

1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

BERGEN

Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482

NYGÅRDSGT. 4

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.
JUVELER SMASTRANDGT. 4
BERGEN

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjøll»

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

OBS!

Ved

adresseforandringer,

vennligst oppgi også

den tidligere

adresse!

All slags forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Norsk Frø

Vi leverer alt

De trenger til Deres hage

OSLO - LARVIK - STAVANGER - BERGEN - TRONDHEIM

Joh. Weydahl & S

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og

HERMETIKK

en gros

TV

RADIO

ELEKTRO

H. GUSTAFSON A-S

Akersveien 19 Tlf. 42 50 17

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo

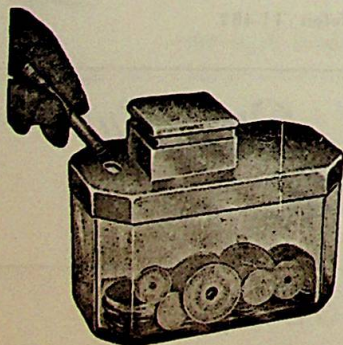
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

WISBECH

ANTIBELEGKAP
Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

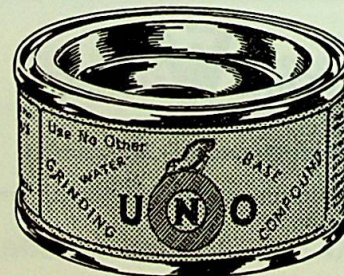
Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tigr.adr.: RUSTFRIKNUT

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler